

УДК 658.382

Гурик О. - ст. гр. КА₆-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЛУМАЧЕННЯ РИЗИКУ В ОХОРОНІ ПРАЦІ

Науковий керівник: к.т.н., доцент Гурик О.Я.

Ризик є природною складовою життя, він супроводжує людину у всіх сферах діяльності. У побуті часто використовують слова «ризик для життя», «ризик втрати». В екологічній літературі широко використовують терміни «ризик аварії», «ризик катастрофи», «екологічний ризик». У літературі з охорони праці використовують терміни «ризик події», «ризик нещасного випадку», «ризик смерті», «виробничий ризик», «професійний ризик» тощо.

Поняття ризику є одним з ключових в охороні праці, тому дуже важливо знати його значення і вміло його використовувати.

Протягом минулих років в Україні було введено в дію ряд національних законів, розроблено та затверджено ряд нормативних документів, що стосуються проблем безпеки праці (а також тих, у яких наведено визначення терміну «ризик»). Однак аналіз цих документів показав, що поняття «ризик» тлумачиться в них не однаково. Зараз існує і використовується кілька його трактувань або значень. Відповідно до ДСТУ 2293-99 ризик – це імовірність заподіяння шкоди з урахуванням її тяжкості.

Довільне трактування терміну «ризик» не шкодить лише до тих пір, допоки не ведеться про серйозні висновки та відповідальні рішення. Чіткість термінології лежить в основі як постановки наукових завдань, так і прийняття регулюючих рішень. Відсутність єдиної упорядкованої термінології часто призводить до того, що один і той самий термін має декілька значень і служить для вираження різних понять, або для визначення одного і того ж поняття використовують декілька різних термінів.

Характерним прикладом такого довільного, невпорядкованого трактування є тлумачення поняття «ризик», що наведено в чинних нормативно-правових документах:

«ризик» - ступінь імовірності негативної події, яка може відбуватися в певних час або за певних обставин на території об'єкта підвищеної небезпеки і/або за його межами;

«ризик» - кількісна міра небезпеки, що враховує імовірність виникнення негативних наслідків від здійснення господарської діяльності та можливий розмір втрат від них.

Крім терміну «ризик», у наукових публікаціях та нормативно-правових актах з охорони праці використовують терміни «виробничий ризик» та «професійний ризик».

Серед трактувань поняття ризику, що існують, заслуговує на увагу таке, що пов'язане з інформаційною концепцією ризику. Тобто поняття ризику пов'язується з інформацією про об'єкт. Згідно з сучасною термінологією, відсутність інформації про стан об'єкта призводить до збільшення імовірності аварійних ситуацій, або інакше до зниження рівня безпеки.